

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Külmissziói
melléklettel

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2010. június

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Verasztó János (ev. lelkész, Répcelak)

A hónap igéje: „Ezt mondja az Úr: Engem keressetek, és éltek!” (Ám 5,4)

Életünk természetes jelensége a keresés. Nemcsak akkor keresünk valakit vagy valamit, amikor valamilyen veszteség ér bennünket, vagy valamiben hiányt szenvedünk, hanem különböző életszakaszaink érdekes sajátossága is a keresés. Elég, ha a nyiladozó értelmű csecsemőre gondolunk, amint önfeledten keresi kezét-lábát, vagy a helyét nem lelő tinire, aki gyakran önmagát sem találja. Vagy éppen arra a „nem jó”, sokszor gyötrő nehézségre, amikor valaki a párja után kutat.

De érdekes mozgatórugója életünknek, amikor a dolgok, jelenségek, események belső logikáját, mélyebb értelmét keressük, vagy amikor a másik emberhez vezető utat igyekszünk megtalálni. És persze keserű tapasztalat, ma már sokszor ijesztő társadalmi méreteket öltő jelenség a teljes kiábrándulás mindenből és mindenkiből, a rezignált beletörődés, a „már nem keresek semmit” nyomasztó állapota.

Mindezek hátterén talán üdítő volna hallani, hogy azért vannak olyanok, akik keresik az élet értelmét, a szépet, a jót, egy szóban összefoglalva: ISTENT. Ezt a vágyunkat azonban nem erősíti meg Isten igéje. Már a zsolttáros is kérdésbe rejtett kétségeit fogalmazza meg ezzel kapcsolatban: „Az ÚR letekint a

menyből az emberekre, hogy lássa, van-e köztük értelmes, aki keresi az Istent?” (Zsolt 14,2) Pál apostol pedig világos meggyőződéssel vall az ember reménytelen állapotáról: „Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse Istent.” (Rm 3,10-11)

küldetésünk. Pedig ebben sem kell tanácstalanoknak lennünk. Közös élménye az emberiségnek, Isten szívünkbe írt akarata alapján, hogy mi is létünk értelme. „Az egész emberi nemzetséget is egy vérből teremtette, hogy lakjon a föld egész felszínén; meghatározta elrendelt idejüket és lakóhelyük határait, hogy keressék az Istent, hátha kitapint-hatják és megtalálhatják, hiszen nincs is messzire egyiküktől sem; mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk. Ahogy a ti költőitek közül is mondták némelyek: Bizony, az ő nemzetsége vagyunk.” (ApCsel 17,26-28)

Amikor az ámósi proféción keresztül Isten az ő keresését és az életet összekapcsolja, lehet, hogy némelyek megrettennek. Ha keressük Istent, élünk, ha nem, akkor halunk. Talán mégis van bennünk valami, amibe Isten belekapaszkodva arra sarkall minket,

hogy belássuk: egyetlen lehetőségünk, hogy őt kutassuk!

Talán ha ránk ijeszt, talán ha átjár valamilyen félelem, akkor megadom magam? Nem hiszem! Nekem személyes tapasztalatom, hogy az emberek nagy félelmet, mondjuk így transzcendens félelmet átélve is csak ideig-óráig értékelik át az életüket. Gyökeres fordulatot nem esemény hoz az életünkbe.

Amikor Ámósz próféta szól, nyomatékosan mondja, hogy „ezt mondja az Úr”. A próféta itt tényleg szócső. Nem a magáét mondja. Istenben van meg az az erő, Isten igéjében van az a teremtő erő, ami felismerteti velünk a csodálatos tény: Isten keres minket! Az életben maradásunk egyetlen forrása ez.

Isten szüntelenül keresi az embert. Nem valami, nem valami bennünk meglévő érték, vallásos vágy vagy tett kell neki, hanem úgy, ahogy vagyunk, mi magunk. Azzal a felismeréssel, belátással kellünk neki, hogy eddig annyi értelmetlen, üres és haszontalan dolgot kerestem helyette, aki maga az Élet. Őt keresni nem reménytelen vállalkozás, aminek soha nincs eredménye.

Jézus, Ámósz prófétára rimelő szavai valóban dupla nyereséget hoznak, ténylegesen „kettő az egyben”-t jelentenek. „De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. (Mt 6,33)

Fordított észjárással, a ráadásra fordított „keresési energiával” végül mindent elveszithetünk: a ráadást is, az életünket is meg mindezek Ajándékozóját is.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület főbb információi, eseményei

- Ménfőcsanak, 2010. június 13. vasárnap – 50 éves a templom
A győr-ménfőcsanaki evangélikus templom felszentelésének 50. évfordulója alkalmából ad hálát a gyülekezet június 13-án, vasárnap. A 15 órakor kezdődő alkalom szolgálatát Ittész János püspök végzi. További információ Percze Sándor lelkésztől kérhető a 20/824-8091 telefonszámon.

- Kőszeg, 2010. július 4. vasárnap – templomszentelés
Tavaly június 24-én sárlavina árasztotta el a kőszegi evangélikus templomot. A katasztrófa után újjáépített műemlék templom szentelése ünnepi istentisztelet keretében lesz július 4-én, vasárnap. A 10 órakor kezdődő istentisztelet szolgálatát Ittész János püspök végzi. Ezen az alkalmon adnak hálát a 2009-ben megújult harangtoronyért és a templomparkért is. További információ Baranyay Csaba lelkésztől kérhető a 20/330-9664 telefonszámon.

Egyházkerületünk honlapja az interneten:
<http://nyugat.lutheran.hu>
A Dunántúli Harangszó az interneten:
www.harangszo.hu
Egyházunk honlapja az interneten:
www.lutheran.hu

Kedves Szülők és Gyermekek!

**A Várpalotai Evangélikus Egyházközség
nyári zenei táborát szervez Várpalotán
augusztus 1–8. között**

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt – elsősorban óvodás és általános iskolás korúakat, de idősebbeket is – nyári zeneovinkba, zenei táborunkba, gitár, basszusgitár, hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, furulya, fagott, klarinét, fuvola, trombita, harsona, kürt, tuba, zongora, harmónium, orgona hangszerekre és szolfézásra.

Részvételi díj: óvodásoknak ingyenes
- zeneiskolásoknak szállással: 19 000 forint.
- szállás nélkül: 14 000 forint.

Jelentkezési határidő: 2010. július 9.

Jelentkezni lehet: Tóth Attilánál
tel: 20/824-3478 vagy e-mailen: attila.toth@lutheran.hu
vagy

Patonai Ildikónál
tel: 70/324-4346 vagy e-mailen: patonai.ildi27@gmail.com

Az érdeklődőknek részletes táborprogramot és jelentkezési lapot küldünk e-mailben.

Mindenkit örömmel várnak a szervezők!

Ordinációk egyházkerületünkben

Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület püspöke lelkésszé szenteli:

Papp Judit
lelkészjelöltet

2010. július 3-án, Szombathelyen;

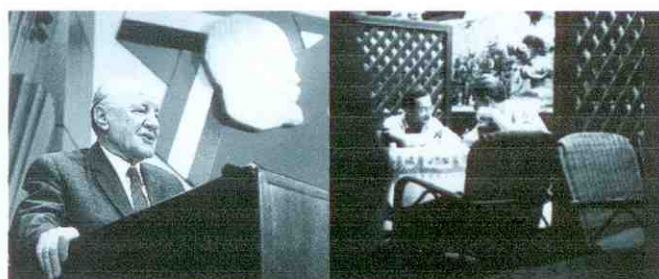
Pongrácz Máté
lelkészjelöltet

2010. július 10-én Győrságon;

Weltler Gábor
lelkészjelöltet

2010. július 10-én Sopronban.

Egyházkerületünk új lelkészeit lapunk
szeptemberi számában mutatjuk be.

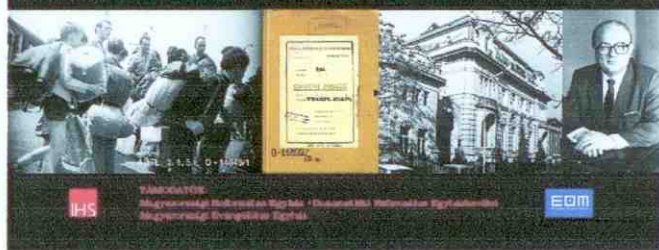

Egyházüldözés és egyházüldözők a Kádár-korszakban

az Evangélikus Országos Múzeum
és a Párbeszéd Háza közös időszaki kiállítása a
Párbeszéd Házában (Budapest VIII. Horánszky u. 20.)

2010. május 7 - június 30.

Nyitva: hétfő - szombat: 14 - 18 óráig

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja**
Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

**Lapunk legközelebbi száma
2010. július 4-én
jelenik meg**

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Liceum)
Felelős kiadó: Tölly Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 1150 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

26. A gazdag Szentháromság szegényes jelei

Hallatlanul gazdag a szimbólumok világa. Jelképörökségünk valószínűleg még tartogat meglepetéseket is, noha gondolkodásunk egyre fogalmibbá válik. Hanyagoljuk a képeket, a jelektől a képletek felé fordulunk, és közben felejtjük, hogy igazában ezek is jelek. Csak remélnünk lehet, hogy az utánunk következő keresztény generációk hitének lesz szimbólumteremtő ereje. Ha ugyan Isten időt is ad hozzá...

Szentháromság ünnepe után talán feltűnik, hogy mennyire ritkák a Szentháromság-szimbólumok. Erre talán az is magyarázat, hogy az egyházi év eddigi vasárnapjaival szemben nem üdvösségtörténeti, hanem dogmatikus, az egyház tanítását összefoglaló ünnep. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek személyének és egyúttal munkájának az egységéről beszél. Ezt az egységet azonban nagyon nehéz vizuálisan, tehát látványban, szimbolikusan megjeleníteni.

Fékezi a jelképteremtő képzelőerőt, hogy az Újtestamentumban nem találjuk a „Szentháromság” fogalmát. Az Újtestamentum ránk örökölte Jézus Krisztusnak a szavait, amelyekben arról beszél, hogy aki látta őt, látta az Atyát, és hogy a Szentlélek őt, Krisztust dicsőíti. Beszél az Atya, a Fiú és a Szentlélek belső szeretetegységéről, anélkül, hogy Szentháromság-fogalmat

alkotna. Azt akarja, hogy népét ez a belső szeretet-egység vonzza, és ennek a gazdagsága teremtsen meg egyházában azt a hódoló imádatot, amely például a Római levél 11. részének záró himnuszából árad.

De az egyház tanításbeli „vészhelyezetei” kikényszerítik a keresztény hit fogalmi megformálásának a próbálkozásait is. Ilyen vészhelyzetben született az Athanáziuszi hitvallás, amely a Krisztus istenségét tagadó ariánus eretnokséggel veszi fel a harcot. Ezt a hitvallást – az Apostoli és a Niceai hitvallással együtt – evangélikus egyházunk is a magáénak fogadta el. „Aki üdvözülni akar, annak mindenek előtt a katolikus (egyetemes keresztény) hitet kell tartania. A katolikus (egyetemes keresztény) hitben pedig az egyetlen Istenet a Háromságban, a Háromságot pedig az Egységben tiszteljük. A személyeket nem keverjük össze, de szét sem választjuk... Más ugyan az Atya, más a Fiú és más a Szentlélek személye, de egy az Atya, a Fiú, és a Szentlélek istensége, azonos a dicsősége, és közösen örökkévaló a fensége...”

A hitvallás elejéről való rövid ízelítő nyomán bátran mondhatjuk: itt van előttünk a Szentháromság verbális, hitvalló szavakból megformált szimbóluma.

A barokk egyházművészet kedvelt témája volt a Szentháromság figurális, szoborcsoportban való megformálása. Az Atya, kezében a földgolyóval és a jogarral, koronásan, a Fiú a kereszttel, felettük pedig lebegő galamb formájában a Szentlélek. Csak az a kérdés, hogy az ilyen szoborcsoport nem ellene dolgozott-e annak, amit hirdetni akart? Első látásra inkább a „személyek” különbözőségére, mint egységére utal.

A rajzos, vonalas jelképek esetében sem sokkal gazdagabb a „választék”. Jóformán az egyenlőszárú háromszögre, a háromszöget átjáró Krisztus-monogramra, az egymást átjáró három körre korlátozódnak. De az már önmagában is jel, hogy a Szentháromság mérhetetlen gazdagságát alig-alig tudjuk jelezni! Nem könnyű szimbólumba sűríteni ezt a gazdagságot! Szabad tisztelettel és kritikával szemlélni elődeink és kortársaink próbálkozásait.

A legbeszédesebb Szentháromság-jel azonban mindig a Szentháromság dicsőítésére nyíló szív és száj: „Néked zengjen énekünk: / Szentháromság, légy velünk! / Háromság az egységben, / Add, éljünk béke-ségben! Segíts, Urunk! / (EÉ 265,6)

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Egyháztörténeti mozaikok...

A belmisszió születése: Johann Wichern (1808–1881)

A belmisszió témájáról külön is szót kell ejtenünk. Mindazokon túl, akiről eddig volt szó, elsősorban *Johann Wichern* nevét kell kiemelni. Félelmes és az egyházat fenyegető korban vagyunk: az ipari társadalomban és a kommunista, ateista eszmék születése és terjedése idején. Ebben az időben születik meg a német belmisszió, megint „szükségből és szeretetből”, ahogy ezt az Újszövetségben is olvassuk (ApCsel 6.). S mivel ez annyira fontos, most először erről beszélünk, *Wichern János életéről és szolgálatáról csak ez után.*

Maga a „belmisszió” kifejezés 1843-ban tűnik fel először *Wichern* „Jelentés egy segítő intézményről, szemináriumról a belmisszió számára a német protestánsok között a Rauhes Házban, Hamburgban” címmel írott munkájában. 1844-től röplapokat jelentetett meg, amelyben a belmissziói munka egyesítése szükségességéről és annak ágairól is ír. Mondhatnánk, ez a munka a diakónia vagy a *belmisszió teológiája* és annak gyakorlati kifejtése is.

1848-ban másokkal együtt *Wichern* is felkérték a szeptemberben, Wittenbergben tartandó egyházi napok előadói közé. Elfogadta azzal a feltétellel, hogy elővehesse az egyház akkori nagy kérdéseit is. Keresztül is vitte, hogy témajavaslatra kétszer is napi-rendre kerüljön. Amikor először került a téma a gyűlés elé, *Wichern* még nem ké-

szült el igazán, így egy közel másfélórás „improvizáló” beszédet tartott óriási hatással. Ennek eredménye lett egy Belmissziói Szövetség létrehozása. S megszületett először az egyházban egy belmissziói bizottság.

Wichern könyvet is írt erről később *A német egyház belmissziója* címen. Ennek gondolatmenete nem könnyű, de annál fontosabb. A lényeg: az ösgyülekezetben, amelyen belül a pogányság és a zsidóság ereje megtört, nem volt szükség belmisszióra. Amint később az egyház államvallás lett, feléledt újra az egyházon belüli pogányos és zsidós (ezt a két kifejezést ő nem etnikailag, hanem teológiailag, gondolkodás és életvitel megjelöléseként használta) élet is. Sokáig a külmisszió volt a fontos, a belmisszió hiányzott. A reformációt felfoghatjuk úgy is, mint nagy belmissziót mindazzal szemben, ami nem egyezett az igével. De később ez újra lefékeződött, a felsőbbség által vezetett egyházak újra befogadták a pogányságot.

Ez után az egyháztörténeti átgondolás után jött a teológiai összefoglalás. „A világ felvételét Isten országába”, ezért a belmisszió feladata, hogy Isten országa járja át a világot, a nemzetet, a művészetet, a kultúrát, a szociális életet. Isten országának kell betörnie az élet minden területére, az egyházba és rajta keresztül a világba is. A belmisszió feladata Isten országa igényét megvalósítani. A belmisszió „tárgya”, célja

az a keresztyénség, amelyben él minden, ami nem keresztyén, tehát a pogányos és zsidós gondolkodás. A belmisszió ágai: misszió az egyházi, állami, erkölcsi, kulturális területeken a nép életében. S a legfőbb baj, hogy szétesett mostanra a családi élet. A terjedő kommunizmus, „a bűnös vágyak szisztematizálása”, a különböző rétegek egymással való szembeállítás rossz út. A belmisszió az út a gyógyuláshoz, tenni a családokért, az ifjúságért, a szegényekért, a betegekért. Alapvetően mindent keresztyénné tenni az életben, mindent bevonni Isten országába. Az osztály nélküli társadalom helyett a helyes cél Isten országa. Úgy is lehet mondani, az életet mindenestül és igazán keresztyénné kell tenni. Meg kell jegyezni, hogy *Wichern* ezt a Kommunista kiáltványra válaszként írta.

Összefoglalóul: a belmisszióhoz az kell, hogy az egész egyház megújuljon, missziói és diakóniai egyházzá legyen. Hozzá kell tenni, hogy a belmisszió nem az egyesületek feladata, hanem az egész egyházé, ahol az egyetemes papság kell, hogy valósuljon, mert Isten országa, az egyetemes papság és a belmisszió összetartoznak. Ezért nem egyszerűen egyeseknek, egyesületeknek, hanem az egész egyháznak kell egyesülnie a belmisszióra.

(Folytatás a 4. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Johann Wichern 1808-ban született Hamburgban. Édesapja bérkocsis sorból küzdött fel magát jegyzővé, legalábbis jegyzői írnokká, de hamar meghalt. Ettől fogva Wichernnek mint legidősebbnek kellett gondoskodnia édesanyjáról és testvéreiről. Úgy igyekezett tanulni, hogy közben magánórákat is adott. Így került ismeretségbe olyan családokkal, akik az ébredéshez tartoztak. 1828-tól intézetbe került nevelőként, de közben el tudta végezni a gimnáziumot is. Lassan érdeklődése a teológia felé fordult, Göttingenben és Berlinben tanult. Közben meglátogatta a hallei Francke Intézetet is, ez a látogatás nagy hatással volt rá.

Hamburgba került, ahol lelkesként először gyerekekkel foglalkozott. Itt nyílt fel szeme a gyermekek és a társadalom nagy bajára is. Hamburg igaz és titkos élete címmel írta meg tapasztalatait. 1836-ban egy vasárnapi iskolai gyűlésen erről előadást is tartott. „Kétszer éreztem igazán életemben, hogy Isten szavainak erőt adott. Először a hamburgi vasárnapi iskolai gyűlésen, másodsor a wittenbergi egyházi napokon” – írta.

Megszületett szívében a nagy terv: egy hajlékra volna szükség a hajléktalan gyerekek számára. Sieveking szenátor ajándékozott neki telket, amelyen egy öreg házacska állt, neve már régtől: „Rauhes Haus” (a német szó jelentése: nyers, durva, elkészítetlen, nem érdemes lefordítani, német nyelven ment át a köztudatba, így használjuk mi is). 1833. október 31-én költözött be édesanyjával, nővérével és egy testvérével. Néhány nap múlva megérkezett az első három fiú, év végére 12-re nőtt a számuk. Az egyik közülük 12 éves korára 97 alkalommal lopott már, s ebben nem ő volt az egyedüli. Ez az otthon lett a későbbi belmisszió „bölcsője”. – „Gyermekem, mindent tudok rólad, de minden meg van bocsátva” – így fogadta Wichern a belépőket. Lehetőleg minden gyermeknek adott olyan nevet, ahogyan mostantól az otthonban szólították őt, ezzel is jelezve a gyermekek új életének lehetőségét. Fontos volt a gyermekek bizalmának megnyerése.

Lassan egyre ismertebbé lett, egyre több előadást tartott, véleménye fontos volt még a törvénykezésben is. Ő pedig a gyermekeken túl egyre inkább a bajban lévő, hajléktalan, börtönben ülő vagy vándorló felnőttekre is felfigyelt. Innen egy új képzést indított el, „vándortestvéreket” képeztek ki, akik járták a börtönöket, menhelyeket, így indult az a diakónusi munka, amit később városi misszióknak neveztek. Felfigyelt munkájára az állam is, IV. Frigyes Vilmos uralkodóval is kapcsolatba került. Egyre inkább nőtt szavának tekintélye. Egyre többen hallgattak szavára, így és ekkor került sor az 1848-as wittenbergi egyházi napokra és ottani szolgálataira is.

Egyébként ez volt Marx és Engels fellépésének ideje is. „Az antikrisztusi nyilvánvaló lett” – írta Wichern. Ezért is kell cselekedni a belmisszióval, a nép evangelizálásával és keresztyén módon való szocializálásával együtt.

A belmisszióknak minden korban valósulnia kellene, korunkban és egyházunkban is.

Ezzel a hosszabb emlékezéssel elérkeztünk szinte a mába. De jegyezzük meg, hogy a múlt a jövőbe mutat. Segítsen Isten újlására, ébredésre s annak gyümölcseire, a misszióra és diakóniára együtt.

HÍREK

- Egyházkerületi kórustalálkozó Pápan

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület területén szolgáló énekkarok részére szervezett Cantate vasárnapi (május 2.) kórustalálkozó helyszíne az idén Pápa volt. A tizedik alkalommal megrendezett találkozón a szombathelyi, a köszegi, a répcelaki, a soproni, valamint a győri gyülekezet énekkara mutatkozott be. A kórusok szolgáltak énekükkel a délelőtti istentisztelet liturgiájában, majd délután bemutatták műsorukat. Ebben az esztendőben a zsúri a köszegi (képünkön) kórusnak ítélte oda a Wettler Jenő-emlékplakettet.

- Megújult a külsővati templom

Kúlsővat ma is álló evangélikus temploma azon kevesek közé tartozik, amelynek építési dátumáról nem maradt feljegyzés. A gyülekezet 1661-ben önálló volt, de a 17. század végétől már Gergelyi (Marcalgergelyi) filiájaként jegyzik. A helyiek szerint 1903 környékén épülhetett mai templomuk, amelynek felújításáért adtak hálát május 8-án, szombaton délután.

Szabó Ferenc lelkész lapunknak elmondta, hogy halaszthatatlanná vált a templom renoválása. Kérésükre az egyházmegye 2,5 millió forintot szavazott meg a külsővatiaknak, amely mellé Gusztáv Adolf segélyszolgálati és önkormányzati támogatást is kaptak. Ennek köszönhetően valósulhatott meg közel 3 és fél millió forintból a templom külső és belső renoválása. Viszont a templom felállványozásakor derült ki, hogy a toronysisak és a tetőhéjazat is rossz állapotban van, és sürgős felújításra szorul. Országos egyházi segítséget kértek, melynek nyomán közel 3,5 millió forintos segítséget kaptak. Az oltárkép restaurálásakor észrevették, hogy a kép alatt egy jobb állapotban lévő másik, korábbi oltárkép is rejtőzik. Végül ennek felújítása mellett döntöttek a Gyűjtőmenyi Tanács által kiírt pályázat segítségével.

- Megújult az ostffyasszonyfaiak büszkesége

A kemenesaljai Ostffyasszonyfának a krónikák szerint már a 16. század végén volt lutheránus lelkésze. Az ellenreformáció idején Ostffy Miklós itt fogadta be várába az üldözött Szenczi Fekete István dunántúli püspököt. Mivel nem adta ki, a császári seregek lerombolták, kifosztották kastélyát, ő maga pedig a bujdosók sorsára jutott. Az 1800-as évek végén Ostffy Lajos kezdeményezésére kezdtek a ma is álló templom építésébe, amit 1914/15-ben az első világháború idején valósítottak meg.

A faluban az evangélikusok felekezeti általános iskoláját 1948-ban államosították, amiért az utóbbi években kárpótlást kért a gyülekezet. Az ezért kapott mintegy 35 millió forintból a toronytól a lábazatig felújították a dombtetőn álló templomot. Ezért adtak hálát május 9-én, vasárnap délután, amikor Ittész János püspök felszentelte a teljesen megújult templomot. Az istentiszteleten részt vett Nagyné Garas Krisztina helyi lelkész, valamint Rostáné Piri Magda esperes. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével és köszöntőt mondott Kovács Ferenc a Vas Megyei Közgyűlés elnöke, Ostffy Lajos főispán kései utóda is.

- Emléktábla Böröcz Sándor tiszteletére

A tragikus sorsú Böröcz Sándor (1913–2006) evangélikus lelkész tiszteletére szülőfalujában, a Vas megyei Borgátán az evangélikus harangtorony lábazatán emléktáblát állítottak tiszteelői. Az emlékművet igeliturgia keretében Ittész János püspök szentelte fel május 15-én, délután. A viharos időjárás miatt a helyi kultúrházban tartott alkalmon – édesapjára emlékezve – emlékbeszédet mondott dr. Böröcz Enikő evangélikus lelkész, egyháztörténész.

- Emléknap Tatay Sándor tiszteletére

Születésének századik évfordulóján ünnepségsorozat keretében emlékeztek Tatay Sándor Kossuth-díjas íróra szülőfalujában, Bakonytamásiban május harmadik vasárnapján. A híres író az egykori evangélikus paplak szülőtte a reformáció korától hat nemzedéken át evangélikus lelkészek voltak a felmenői.

A centenáriumi programsorozat az evangélikus templomban istentisztelettel kezdődött, melyen Ittész János püspök szolgált igehirdetéssel. Az alkalmon a székesfehérvári Tatay Sándor Gimnázium és Szakközépiskola tanulói, valamint a falu Napsugaras Ősz Dalköre énekkel szolgált, majd – a temetőben lévő síremlék helyett – a templomban ideiglenesen felállított mell-szobor előtt koszorúztak Tatay Sándor tiszteelői.

A gyülekezet a parókia elé vonult, ahol emlékfát ültettek az író tiszteletére.

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

A dunántúli egyházkerület jövője V.

2000-ben, amikor megalakult a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, magam is tele voltam optimizmussal. Talán azért, mert tíz évvel ezelőtt én is fiatalabb voltam. Örömmel vettem az egyházkerület újjáéledését, de sokakkal együtt azt hittem, hogy mindent újra lehet kezdeni nagyjából onnan, ahol 1952-ben abba kellett hagyni.

Mára egyértelművé vált, hogy ami dunántúli evangélikus kegyességként sok tekintetben példaértékű volt, és máig érezteti a hatását, az nem minden esetben tiszta lutheri hagyomány, hanem sok tekintetben például református gyökerei vannak. Amellett, hogy a dunántúli evangélikusság egységét meg kell őriznünk, arra is oda kell figyelni a jövőben – mint ahogyan az elmúlt tíz esztendőben is kénytelenek voltunk ebbe az irányba fordulni –, hogy

nem a hagyományaiból élő népegyházat, hanem az igéből táplálkozó missziói egyházat kell építenünk és működtetnünk. Ebben természetesen bizonyos dunántúli hagyományokat is fel kell használnunk, de nem kritikátlanul.

Néhány hónappal az egyházkerület megalakulása után az akkor még Győr-Soproni Evangélikus Egyházmege vezetősége a Mosonmagyaróváron 2001. március 24-én tartott presbiteri csendesnapjára egy előadást kért tőlem azzal kapcsolatban, hogyan képezem el egyházkerületünk jövőjét. Az alábbi – részletekben közölt – előadás szövegét változtatlanul hagyjuk, az olvasóra bízva az értékelést. Ha ma kellene előadást tartanom a témáról, sok tekintetben másképpen fogalmaznék...

HONNAN KELL ÚJRAKEZDENÜNK?

Kevés a lelkész, de nagyon sok az elvégzendő munka. Kevesebben vagyunk, mint amennyire még ennek a kicsi egyháznak is szüksége volna. De lassan már többen leszünk, mint ahányunkat a gyülekezetek tisztességesen meg tudnának fizetni. A dunántúli egyházkerületben valaha anyagilag vonzó volt lelkészként szolgálni. Ma nem az, és alighanem még sokáig nem is lesz az. És bünvallásként mondom, hogy gyakran mi, lelkészek sem tudunk tovább látni a pénztárcánknál. Ha érthető is, akkor sem fogadható el. Mert ha az aratnivaló sok és az aratómunkás kevés, akkor Jézus szerint csak egy megoldás van: könyörögni az Atyához (Mt 9,37–38).

A lelkészek is bűnös emberek. A lelkészeket is megfertőzte a világ mindennel, ami az egyház ellenére van. Hallani „rémtörténeteket” az egyházban olyan lelkészekről, akik nem hajlandók „teljes körű” szolgálatot végezni kisebb gyülekezeteikben, hanem csak a nagyokra koncentrálnak. Ahol nagy számokkal találkozunk mindenféle statisztikákban. Ahol sürgőlnödni lehet. Ahol látványos a munkájuk. Pedig a szórványok konyhaasztalai mellett ülök is éhesek az igére, és ott is épül a gyülekezet, az egyházkerület, az anyaszentegyház. Vannak, akik megaláznak tartják a városi parókia után „lemenni” falura szolgálni. Pedig az egyház jövője nemcsak a benzinfüstben, hanem a mára már cseréptetőssé vált falusi portákon is ott rejtőzik.

Fel kell tennünk azt a kérdést, hogy merünk-e a XXI. században a régiek módjára, az ő hűségükkel evangélikusok lenni? Ha mi,

lelkészek nem, akkor mit várunk el a többi egyháztágtól? Tíz éve kezdtem teológiai tanulmányaimat, öt éve fejeztem be. Szomorú tapasztalatom volt akkoriban, amit néhány szupplikációs szolgálat keretében hallott igehirdetés azóta is csak megerősített, hogy a lelkészképzésben nem kapja meg az őt megillető helyet a lutheri hitvallásosság tisztasága feletti örködés. A Hittudományi Egyetemen kevés a becsületük a régi lutheránus hagyományoknak, ellenben még ma is uralkodik a „diakóniai teológia”, meg a vele összevegyített, külföldön divatos, gyökértelen és súlytalan teológiai tanítások. Nem fog megújulni sem az egyház, sem a dunántúli egyházkerület, ha nem állunk szilárdan a Szentírás és az Ágostai hitvallás alapján. Baj van, ha nem ez tükröződik elsősorban az igehirdetésünkben és a hitoktatásunkban, de egyáltalán a mindennapi kapcsolatainkban és az életvitelünkben is.

Nem az én észrevételem, hanem egy nyugdíjas tanítóé, hogy teológiánkon elsősorban értelmiségieket képeznek, nem pedig a régi értelemben vett lelképásztorokat. Jó a tudomány, és nem árt az egyetemi diploma, mert a lelkész legyen felkészült és elismert. De a mindennapi szolgálatban ennél többre van szükség. Aligha erősíti a gyülekezetet, ha a pap a régi mondás szerint hat napon át láthatatlan, a hetediken meg érthetetlen.

(Folytatjuk.)

Dr. Selmeczi János

(1923–2010)

A ma szolgáló evangélikus lelkészek közül sokan úgy emlékezünk rá, mint aki legalább annyira hozzá tartozott az akkor még Teológiai Akadémiának nevezett intézményünkhöz, mint amennyire a Teológiával egy telken lévő zuglói evangélikus templom. Ő fogadta a felvételizőket mint otthonigazgató, és évekkel később ő volt, aki a friss diplomás leendő lelkészeknek utoljára intett az ajtóban. Az olykor csendes, máskor viharos teológuséveink alatt pedig a maga sajátos stílusával, palócos tájszólásával, humorával, reá jellemző mondataival hordozott minket. Éreztük: nemcsak elvisel, hanem valóban szívén hordoz minket imádságban. Azzal a lelkiülettel, amelyet szülőföldjén, a Nógrád megyei Ipolyszög evangélikus gyülekezetében és családjában kapott életfogytig kitartó lelki örökségként.

Ordass Lajos püspök szentelte lelkésszé 1946-ban. Lelkészi szolgálatát Kétybodoniban kezdte, majd Balassagyarmaton és Komáromban volt segédlelkész. 1948. szeptember 1-jén helyezte a püspök Tatabányára, ahol négy évig segédlelkészként, majd 1952-től 1970-ig parókus lelkészként szolgált. 1958 és 1970 között két ciklusban a Fejér-Komáromi Egyházmege esperese volt. 1969-ben a Teológiai Akadémián egyháztörténet-ökumenika szakon doktorátust szerzett. 1970-től nyugdíjazásáig, húsz éven keresztül, volt a Teológus Otthon igazgatója. Emel-

lett héber, görög és latin nyelvet is tanított, valamint előadásokat tartott az ökumenikus egyháziismeret és az ökumenikus mozgalom történetének tárgyköréből. Emellett más egyéb egyházi feladatokat is vállalt idehaza és nemzetközi egyházi szervezetekben egyaránt.

1951-ben kötött házasságot Cseh Jolánnal. Egy fiuk született, János; és egy unoka, Balázs. Felesége 1992-ben bekövetkezett halála után 1995-ben másodszor is házasságot kötött Ökrös Edittel, akivel csaknem 15 évig élt együtt.

Dr. Selmeczi János élete, szolgálata nem múlt el nyomtalanul sem a rá bízott gyülekezetekben, sem pedig a Teológián. A teológusnapok, passiókörutak tapasztalatai, emlékei bennünk élnek. Bár olykor voltak vitái, nézeteltérései – talán a különbség miatt – a teológus ifjúsággal, mégis talán ő volt az, akit legtöbbször hívtak meg a végzett teológushallgatók, hogy a lelkésszentelésükön a Teológia részéről – a püspökkel együtt – végezze a szolgálatot. Azért, mert éreztük, Isten előtt minket hordozó szeretetét.

Megköszönjük őt, életét, szolgálatait Istennek, és jó emlékezetünkben őrizzük a tőle tanultakat.

Kovács László
lelkész (Dunakeszi)

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

Előző havi cikkünkben a konfirmáció történetét, múltját tekintettük át, hogy segítsük ezzel a gyülekezetekben folyó felkészülést a szép ünnepre, hogy segítsük ezzel az ünnep megélését, tartalmának megismerését, és az elköteleződést Krisztus és egyháza mellett.

De a szép ünnep elteltével sokunkban, lelkészekben és gyülekezeti tagokban ott az aggodalom: megmaradnak-e fiataljaink a gyülekezet közösségében? Hiszen az általános és szomorú tapasztalat az mai egyházunkban, hogy a fiatalok „kikonfirmálnak”, hogy többé nem látjuk őket, legfeljebb majd az esküvőjükön.

Mi legyen a konfirmációval? I.

A jól ismert történet szerint egy vasárnapi iskolai tanító észrevette, hogy egyik tanulója már hosszabb idő óta hiányzik. Meglátogatta a hiányzó otthonában, és ott találta a kandalló előtt ülve. A meglepett tanuló behívta őt, és várta a neki járó dorgálást. De az nem érkezett meg. A tűz előtti székre ülve a tanító csöndesen kivett a tűzből a piszkavassal egy parazsat, és rátette a téglapadlóra. A fájdalom csöndben mindketten figyelték az izzó szénét, amint lassan elhalványult és kialudt. Az „iskolakerülő” megszólalt: *Nem kell mondania egy szót sem! Ott leszek jövő vasárnap a templomban!*

Bárcsak ilyen egyszerű lenne! Bárcsak ilyen meggyőző tudna lenni minden lelkész! Bárcsak ilyen befogadó tudna lenni minden fiatal diák! Bárcsak ilyen simán találhatná meg az utat az Úr Isten Szentlelke lélektől lélekig!

Bárcsak... sóhajtunk fel sokszor, amikor gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozunk az egyházban. Különösen is érzékeny ilyen szempontból a konfirmandus korosztály, hiszen a fejlődéslelektan megfelelő fejezetei szerint is ők (pre-pubertás, pubertáskorúak) vannak a legjobban kiszolgáltatva mindenféle viharoknak: változik a testük, változik a lelkük, változik a viszonyuk szinte mindenkivel (család, tanárok, jövő-menő barátok), változnak a körülmények körülöttük, és ők még nem szeretnék annyira az állandót keresni, mint azt mi – kijelölt vezetőik – gondolnánk.

Ezért talán a fenti történet nem is annyira banális, mint amilyennek első olvasatra tűnik. Benne van ugyanis mindaz, ami segíthet nekünk túlmutatni azon, amit a mindennapok frusztrációinak és kudarcainak nevezünk. Hiszen van olyan ránk (is) bízott gyermek, aki el-elmaradozik? Természetesen. A kérdés az, mit teszünk annak érdekében, hogy visszataláljon. Ne feltétlenül hozzánk, hanem az Úr Isten szeretetéhez.

Meglátogatom-e? Hiszem, hogy ez egy konfirmandus családjánál is elengedhetetlen. Főleg akkor, ha már elkezdett járni konfirmációs oktatásra. Hiszen akkor már megvan az alapvető viszony, akkor már a családnál is „elő lehet készíteni a terepet” a gyülekezeti élet többféle lehetőségét is felvillantva.

Mutatok-e, mondok-e neki olyat, amitől hajlandó lesz rám figyelni? Talán. Néha. Egyszer-egyszer. Amikor sikerül kitörni az általam egyedül ismert dogmatikus, frontális tanítási módszerből, és kiveszek a tűzből a piszkavassal egy parazsat. Amikor szemléltetek. Amikor megmutatom, hogy miről beszélek. Amikor látja rajtam, hogy én is úgy élek. Amikor látja rajtam, ill. a körülöttem élőkön, hogy mi is esendők vagyunk. Amikor megtapasztalja azt, hogy mindnyájunknak szüksége van a folyamatos feltöltődésre. Amikor látja azt, hogy ezt mi – hitéletben kicsit előrébb járók – is bátran felvállaljuk, hogy nem megy folyamatos „utánpótlás” nélkül.

Ekkor lesz hajlandó rám figyelni. Ekkor lesz hajlandó ránk figyelni. Ekkor mond igent egy olyan hívásra (nem küldésre!), amely mondjuk egy találkozóra hívja. Vagy egy koncertre. Vagy egy csendeshévtvégére. Vagy egy táborba...

Hiszem, hogy hihetetlenül fontosak a találkozások. A találkozások, amit a felnőttek egy idő után kapcsolati tőkének neveznek, de a gyerekek még barátságoknak. Vagy legalábbis valami olyannak, amittől sorstársnak érezhetik magukat.

Ezt tapasztaltuk meg az immár harmadik alkalommal megrendezett (Sopron, 2010. március), de először igazán kerületinek nevezhető konfirmandustalálkózón. Azt, hogy fontos volt egy kis gyülekezet 3–4 diákjának is, hogy lássák a többiekkel, akik ugyanarra készülnek. Azt, hogy fontos volt a nagyobb gyülekezet 20 konfirmandusának is

Ezért e cikk keretein belül abban szeretnénk segítséget adni lelkészeknek és gyülekezeti tagoknak egyaránt – hiszen csak egymással összefogva lehet ebben a szolgálatban tevékenykedni –, hogy mit tegyünk azért, hogy a fiatalok aktív gyülekezeti tagokká váljanak. Mit tegyünk másként, mit tegyünk olyat, amit eddig még nem tettünk meg?

A konfirmáció megújításán fáradozó lelkésztestvérünk gondolatait következő havi számunkban folytatjuk!

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

látni, hogy mások is foglalkoznak hasonló kérdésekkel. Mert az ő szülcik is foglalkoztak. Vagy éppen nem. De a nagyszülcik biztosan. És most az ő generációjukon a sor. 13–14 évesen. Előbb semmiképpen.

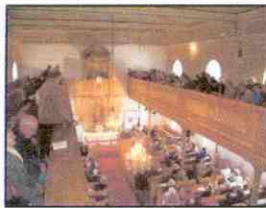
Mert jó tanulni. Jó tanulni az Isten országáról. Jó tanulni az egyházzal. Hiszem, hogy jó tanulni egymástól. Jó közösen elmenni, és élményeket szerezni. Élményt vetélkedő közben. A játék öröme. Az együttzenélés öröme. A közösség élményét.

Sokszor halljuk, hogy nem elég, ha élményeket adunk. Önmagában persze, hogy nem. Hiszen nem szórakoztató ifjúsági klub vagyunk, hanem gyülekezet, sőt Krisztus egyháza. De éppen ennek a korosztálynak hatalmas igénye van arra, hogy élményszerűen tapasztaljon meg mindent. A tanulást is. Az Isten országához tartozást is. És ezért igenis fontos, hogy egy ilyen találkózón legyen extra mennyiségű interaktivitás. Legyenek vegyes csoportok, legyen jó téma (egyházi esztendő – hogy az ünnep lényegét is tanuljuk), legyen *Róka Szabolcs szintű mesejáték*, legyen zene, legyen „Emlékezz a titánokra” típusú film, legyen közösségi élmény!

Mesterházy Balázs (a soproni Líceum iskolalelkésze)

(Folytatjuk.)

Missziói nap Kissomlyón

Az „Isten hozott” felirat fogadta a kissomlyói templomkert kapujához érkező híveket, mindazokat, akik május 15-én eljöttek az egyházkerület missziói napjára. A zord

idő ellenére mintegy nyolcszázán fordultak meg ezen a napon a vendéglátó vasi gyülekezetben. Ez a vendégsereg a helyi evangélikusság hatszorosa volt, a szervezésben és a vendéglátásban mégis példát mutattak.

A program a zsúfolásig megtelt patinás templomban kezdődött, ahol Cserágyi István lelkész és Tóth Ferenc polgármester köszöntötte a vendégeket, majd Veraszto János répcelaki lelkész, az egyházkerület missziói lelkésze vette át a szót, aki a – nap programját dalaikkal tagoló – Vekker zenekar vezetőjeként is jelen volt az eseményen.

A délelőtti három fő programja Szeverényi János országos missziói lelkész evangelizációjával kezdődött, aki Zsid 11,1 alapján hirdetett ígét. Ezután dr. Bene Éva orvos, közíró tartott előadást Mindennapok reménysége címmel. A hívő orvos szemszögéből állította szembe a reményt a reménytelenséggel. Ebben kiemelte, hogy a remény nem naív optimizmus, passzív légvárépítés, álomvilág, hanem erő, a hosszú távú cselekvés alapja. A remény erősíti hitünket, a hitünk pedig táplálja reménységünket – vonta le a következtetést az előadó.

Ezután Keresztyén reménységünk távlatai címmel dr. Reuss András

professzor, teológiai tanár lépett a pulpitusra, aki Keresztyén reménységünk távlatai címmel teológusként közelítette meg a nap témakörét.

A délelőtti templomi programokkal párhuzamosan gyermekfoglalkozások voltak a templomkertben és a gyülekezeti teremben. Valamint több gyülekezet is bemutatkozott az alkalmon az ott folyó munkáról, például bárki vásárolhatott a nőegyletek tagjai által készített termékekből.

A templomkertben elfogyasztott ebéd befejezéséig az időjárás is kegyes volt a programhoz, mert csak ekkor kezdett esni az eső. A templom falai közé visszahúzó résztvevők igényes koncert résztvevői lehettek a délután folyamán. Csizmás András, Iványi Gáspár és Szalkay Dávid trombita, nagybőgő és gitárkísérettel adott elő ismert dallamokat Barangolás a zene világában a reneszánszról napjainkig címmel.

A záró program két helyszínen folyt. A gyülekezeti teremben a szombathelyi Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola színjátszó körének nagy sikerű előadását láthatták az érdeklődők, amely a gyermekmentő Szehtlo Gábor életét, szolgálatát dolgozta fel.

Mivel a gyülekezeti terembe a résztvevők töredéke fért be, a szervezők a rossz idő miatt úgy döntöttek, hogy az előadással párhuzamosan a templomban kezdődjék el a záró áhitat, melyet Ittész János püspök Jel 22,20b alapján tartott.

Mindenki élni akar

Mindenki igényt tart arra, hogy ha megbetegszik, orvosi kezelésben részesüljön, s ha vére van szüksége, ezt az „életmentő gyógyszert” is megkapja. Amilyen természetességgel várják el, ugyanolyan természetességgel kellene az embereknek adniuk is a vért, amikor egészségesek. Ezt kívánjuk elősegíteni a már hagyományosnak mondható iskolai véradás megszervezésével, melyre ebben az évben április 15-én került sor intézményünkben, a soproni Eötvös J. Ev. Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában.

Dél körül hosszú sorokban várahoztak a 18. életévüket betöltő, felnőtté válásukat éppen e nemes cselekedettel bizonyító diákjaink. A szervezési munkában segítő 10. b osztályos tanulók az utcákon, tereken sétáló emberek közül is rávettek néhányat arra, hogy nyújtsa a karját. Örömmel üdvözlöttük a külsős véradókat, akik – bevallásuk szerint – megszokták, hogy iskolánkban adjanak vért, de különösen az eseményre iskolánkba érkező szülőket köszöntöttük. Estig összesen 84-en regisztráltak magukat, közülük 74-en adhattak is vért.

Mindannyian megértették, hogy a véradással segítőkészségük gyógyító erővé válik. Ezúton is köszönetet mondunk mindnyájuknak, és jövőre is számítunk rájuk! Mert mindenki élni akar!

Versenynek álcázva

Április 24-én ismét iskolánk, a soproni Eötvös J. Ev. Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola adott otthont a Vöröskereszt által meghirdetett hagyományos csecsemőgondozási versenynak, melyet ebben az évben jelenlétével megtisztelt dr. Petró Olivia, a Vöröskereszt területi vezetőségének elnöke is. A rendezvény célja, hogy versenynek álcázva készítse elő a fiatalokat a felnőtt élet nagy kihívására, a szülői szerepre. Az előző évi nagyszámú résztvevővel szemben sajnos idén csak öt háromfős csapatot fogadhattunk.

A verseny elméleti feladatokkal vette kezdetét, egy Vöröskereszt-történeti tesztet és egy csecsemőgondozási totót kellett megoldaniuk a tanulóknak. Gyakorlati tudásukról három állomáshelyen tehettek bizonyosságot. Az elsők az újszülött szoptatása volt a téma, a második a csecsemő öltöztetése, a harmadikon pedig a fürdetés. A résztvevők teljesítményét hétfagú zsűri értékelt. A bizottság elnöke dr. Szabó Piroska gyermekorvos volt. Ő hirdette ki az eredményt, mely szerint az általános iskolák kategóriájában a lövői általános iskola lett az első, a soproni Hunyadi János Evangélikus Általános Iskola a második, a fertőendrédi általános iskola a harmadik. Iskolánk csapata a középiskolás kategória egyedüli indulójaként nyert. De nem érdemtelenül, hiszen diákjaink a néhány nap múlva megrendezett megyei versenyen szintén a dobogó legfelső fokára jutottak.

A következő próbatétel a június elején Miskolcon megrendezésre kerülő országos verseny lesz. Minden reményünk megvan arra, hogy a Tóth Lászlóné Weisz Szuszsanna kolléganőnk által felkészített csapatunk ott is szép eredményeket érhesse el.

Balikóné Németh Márta

Veszprém megyei lelkészek köszöntése

A veszprémi egyházmegye nemrégiben köszöntötte nyugdíjkorhatárt elérő lelkészeit. **Wettler Sándor** malomsoki lelkész 65. életévét betöltve továbbra is helyettes szolgálatot végez Malomsokon és a marcaltői iskolában. **Győr Sándor** pétfürdői lelkész volt. Mindannyian beszámoltak gazdag életpályájukról, az egyházban végzett szolgálataikról. Polgárdi Sándor esperes emléklapot adott át részükre, az egyházmegye pedig egy-egy faliorával ajándékozta meg őket.

Gyurátz-ünnep Pápán

Gyurátz Ferenc püspökről (1841–1925) születésének 169. évfordulója alkalmából Exaudi vasárnapján emlékeztek meg Pápán. Az istentiszteleten **Polgárdi Sándor** esperes hirdette az ígét. Az iskola által szervezett műsorban Jézus szenvedéstörténetét mutatták be a diákok.

Az ünnepi alkalmon az iskolai versenyeredmények ismertetése is megtörtént. Az oktatási intézmény igazgatótanácsa az év elején díjat alapított. Ezt az elismerést az a 8. osztályos tanuló kapja, aki kiemelkedik tanulmányi eredményeivel és közösségépítő tevékenységével. A díjat Bráder Sámuelről nevezték el. Egykoron a város tehetősebb iparosai közé tartozott. Családtagaival együtt többször juttatott adományokat a gyülekezetnek. A pápai evangélikus általános iskolában ez évben folyik először mind a nyolc évfolyamon oktatás.

Az első **BRÁDER DÍJ**-at **Szűcs Gábor** igazgató adta át **Kiss Szabina** 8. osztályos pápai evangélikus tanuló részére. A díjhoz díszoklevél és huszonezzer forint is jár.

P. S.

Menyés Gyula (püspöki titkár, Győr)

Megkérdeztük...

Mirák Katalin

történészt,

a Magyarországi Evangélikus Egyház

Tényfeltáró Bizottságának tagját, sorozatszerkesztőt

Milyen állomáshoz érkezett a Tényfeltáró Bizottság munkája?

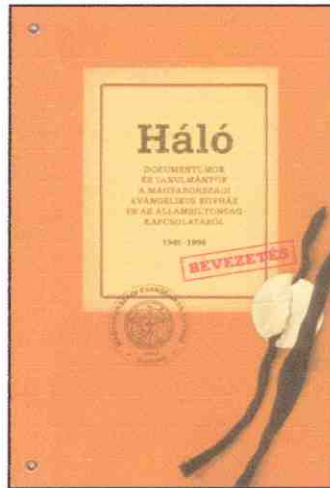
Idén fontos állomásához ért az egyházunkban öt éve folyó tényfeltáró munka. 2005. májusban az Országos Közgyűlés (a Zsinat jogelődje) szakmai bizottságot állított fel annak kivizsgálására, hogy 1945 és 1990 között milyen kapcsolat volt a magyar evangélikus egyház tagjai és a pártállam állambiztonsági szervei között. Az érdemi munkát az tette lehetővé, hogy az 1997-ben felállított Történeti Hivatalban (ma Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) e kapcsolatrendszer számos evangélikus vonatkozású dokumentuma megtalálható.

Mostanra elegendő dokumentum és információ gyűlt össze ahhoz, hogy a kutatási eredményeket a legszélesebb egyházi nyilvánosság előtt is közzétegyük. Így május 5-én megjelent a Tényfeltáró Bizottság első publikációja. A könyv a *Háló* című, több kötetesre tervezett sorozat első darabja. A címlapon látható piros „bélyegző” felirata is jelzi, hogy bevezető munkáról van szó. Egyszerre összegzése ez a több éve folyó munkának, és megalapozása a következő kiadványoknak. A bizottság minden tagja szerzőként szólal meg benne, és igyekszik saját szakterülete szempontjából az ún. *ügynökkérdés egy-egy szeletét jobban megvilágítani. Az így felvázolt teológiai-pszichológiai, jogi és történeti háttér ismeretében az olvasó számára talán érthetőbbek lesznek a sorozat későbbi köteteiben az egyes személyek hálózati kapcsolatát tárgyaló tanulmányok is.*

A könyvet a témában kutató világi és más felekezeti történészek egyöntetűen ismeréssel fogadták. Egyházunkon belül azonban a könyvről éppúgy megoszlanak a vélemények, mint a tényfeltáró munka szükségességéről és módjáról. Számos pozitív visszajelzést kaptam már, többen élesen bírálták, legutóbb egy érintett küldte meg részletes és igen kritikus reflexióit.

A 7–8 részes sorozat tervét a Zsinat 2009. novemberben elfogadta. A határozat szerint a következő rész még idén elkészül, s a dokumentálhatóan ügynökműltű egyházvezetők (püspökök) esetét tárgyalja. Ezt követik az érintett teológiai tanárokról, a budapesti ill. a vidéki lelkészekről, és a rendszerváltó időszak egyházvezetőiről szóló kötetek. Néhány eredménytelenül végződő szervezési kísérlet történetét is bemutatjuk. A sorozat tehát több éven keresztül jelenik meg. A tényfeltáró munka végét azonban magam sem látom. Előre igen bajos ugyanis megbecsülni, hogy hány, általunk ismeretlen evangélikus ügynököslet dokumentumai vannak még a levéltárban. Épp a legutóbbi néhány hétben került elő egy kutató (nem evangélikus és nem is evangélikus témában kutató kolléga!) jelzései nyomán újabb nyolc, számunkra még ismeretlen nyilvántartási irat (ún. 6-os katon), amely további evangélikus lelkészek érintettségét dokumentálja. A kutatás kevésbé lenne a véletlennek kiszolgáltatott és sokszor sötétben való tapogatódzás, ha az érintettek a bizottságnál maguk jelentkeznének. Erre öt év alatt azonban csak néhány esetben volt példa...

*

Háló. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról 1945–1990. Bevezetés. Szerk. Mirák Katalin. Luther Kiadó, Bp., 2010.) A kötet kapható Budapesten a Huszár Gál Papír- és Könyvesboltban, a Luther Kiadó Üllői út 24. sz. alatti könyvesboltjában, az Alexandra és a Libri könyvesboltokban, ill. megrendelhető a Luther Kiadó honlapján: www.lutherkiado.hu. Ára: 2100 Ft

Weöres Sándor (1913–1989)

HA MAJD TESTEMRE RÖG BORÚL

Ha majd testemre rög borúl,
tán szótlánul
beszél hozzám az Úr,
tán szótlánul beszél hozzám az Úr
a sorson messze túl —

És apró lángom énekel
és így felel:
„Híven végezni el
mit rám bízol: sem távol, sem közel
más vágyam nincs nekem.

Ha ezzel szolgáltnám javad:
a poklokat,
nem-múló kínokat,
mikor tüdő, verőér, szív ugat,
mind-mind lelkemre add.

Ahol házadtól elszakadt
léptem haladt:
a te fény-járt utad?
vagy sárkány-vágta ösvény, ferde, vad?
— de ládd szándékomat.

Vágyam csak ez — más semmi sem:
hűségesen
munkálni műveden,
ahogy parány-erőmmel, érthetem.
És mást ne adj nekem.”

Akiben Krisztus-hit van, annak szívében a Szentlélek vigasztalást és erős gyermeki bizalmat teremt. Az ilyen nem kételkedik Isten imádságot meghallgató kegyelmes akaratában, hiszen tudja, hogy Isten kegyelmet, segítséget, vigasztalást és meghallgatást ígért, nem a mi érdemünkért, hanem Fiának, a Krisztusnak nevéért és érdeméért.

Dr. Luther Márton

Vető Béla (ny. ev. lelkész, Veszprém)

„Szent igédnek fáklyafénye...”

Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN I. VASÁRNAP HETE

„Az Úr beszéde megmarad örökké. Ez a beszéd pedig az evangéliom, amely hirdettetett nekünk.” (1Pt 1,25)

Az első pünkösdkor megszületett egyház legdrágább kincse az Úr beszéde. Jézus Krisztus már nincs test szerint együtt tanítványával. Bár az ég felé néz az egyház népe, az eltávozott Jézust nem látja már a testi szem. Még sincs egyedül Jézus tanítványi serege. Velünk maradt az Úr beszéde. Vissza lehet gondolni arra, amit az Úr földi tartózkodása idején mondott, amire tanított, amit teremtő igéjével cselekedett, s amivel meggazdagította a lelki szegényeket, aminek erejével talpra állította a beteget, kihozta a sírból, életre támasztotta a halál által foglyul ejtetteket, megvigasztalta a sirókat, s az új élet reményességére segítette őket.

Ez a beszéd megmarad örökké. Ma sem kell vigasztalanul, reménytelenségben, örök szomorúságban élni. A feltámadott Úr velünk marad mindvégig, amíg itt a földön élünk. Az ő beszéde végigkíséri életünket. Ez hangzott keresztesülésünk, konfirmációnk, házasságunk megáldásának órájában. Velünk van mindig, amikor kézbe vesszük a Bibliát. Akkor is, amikor visszatérünk az anyaföld ölére. Ennek a beszédnek az ereje ma is vigasztal, örömet, életet ad, erősít, felelősséget ad a másik ember iránt. Közösségbe épít a menyecsei Atyával és az embertársainkkal. Örökké létező, megtalálható és felhasználható frissítő, üdítő erőforrás.

Ez a beszéd pedig az evangéliom, amely hirdettetett nekünk. Urunk még arról is gondoskodott, hogy az ő beszéde ne maradjon Bibliánk két kemény fedőlapja közé bezárva. A feltámadott, mennybe, vagyis isteni dicsőségébe költözött Úr megparancsolta a földön maradó tanítványainak, hogy az ő beszédét hirdessék: „Menjete, tegyetek tanítvánnyá minden népet, ... tanítva őket...” Sőt hozzátette: „Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,19–20) Ez az igazi evangéliom! Jézus Urunk velünk marad szeretete által. Parancsának engedelmeskedve hirdetik nekünk ma is templomainkban ezt az evangéliomot.

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP HETE

„Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait.” (Zsid 4,12)

Ezen a vasárnapon is Isten beszéde szólal meg. Már az istentisztelet bevezető igéje is arra int, hogy a megszólaló élő igé keres minket, meg akar szólítani, *hatni* akar életünkre. Az Isten beszéde nem pusztába kiáltó szó, sokkal inkább az embereket kereső isteni üzenet. Ma éppen minket keres, velünk akar kapcsolatba lépni. Minden emberi beszéd valahogy hat ránk, vagy elfogadjuk a hallott állításokat, vagy kételkedünk, vagy éppen tagadjuk azok igazságát. Isten igéje így figyelmeztet: „Ma, ha az ő hangját halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket” (Zsid 3,15) Válaszoljunk a hit döntésével: Uram, várom életemre ható élő igédet!

Az ige Isten beszédét éles kardnak nevezi. Azt mondja, hogy az élesebb minden kétélű kardnál. Jézus ezzel a karddal vívta a harcát a Kisértővel szemben. Megkísértésekor a Sátán minden támadására az ige kardjával vágott vissza, amikor ezt mondta: „meg van írva ...” (Mt 4,4.7.10.). Ezt a kardot kézbe veheti a keresztyén ember is, hogy eredményes harcot vívhasson a minket is támadó, életünket kísértő Sátánnal szemben. Erre biztat Pál apostol is, amikor ezt mondja: „Vegyétek fel ... a Lélek kardját, amely az Isten igéje”. (Ef 6,17) A Lélek kardjával, Isten igéjével harcoljunk meg a keresztyén élet naponkénti harcát!

Az Isten beszéde nem csak a Kisértővel vívott harcban lehet hasznos eszköz. Isten arra is használja igéjét, hogy feltárja szívünk mélyét, és ezzel leleplezzen bennünket önmagunk előtt. *Megítéli a szív gondolatait és szándékait.* Amikor ő napvilágra hozza belső lelki világunkat, azt akarja, hogy az ő ítélete alatt meghajoljunk, vizsgáljuk meg gondolatainkat és szándékainkat. Lássuk meg, hogy azok nem mindig a jóra irányulnak. Sok bennük az egymás ellen irányuló indulat, harag, irigység, ártó szándék. Isten ezt megítéli, de kész a bocsánatra, hogy megbánva bűneinket, a megtérés és az új élet útjára lépünk.

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP HETE

„Jó és igaz az Úr: útba igazítja a vétkezőket.” (Zsolt 25,8)

Jó és igaz az Úr. Mégpedig egyformán jó az Úr mindenkinek, mert „felhozta napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak”. (Mt 5,45) Nem tesz kivételt, vagyis nem érdem szerint cselekszik, hanem minden emberhez jó. *Igaz* volta pedig nem az emberi igazságszítás mértéke szerint érvényesül. Nem egyszerűen csak a jókat jutalmazza, és a bűnösöket bünteti. Az ő igazsága a megbocsátó kegyelem igazsága. Sokszor azt hisszük, okunk van kételkedni Isten jóságában, különösen, ha koporsó mellé állít, betegség próbál, most mégis inkább bocsánatot adó szeretetéről, igazságáról győződünk meg igénk által.

A Szentírás egyértelműen beszél arról, hogy mindnyájan bűnösök vagyunk „Sokat vétkezünk mindnyájan” – mondja Jakab apostol (Jak 3,2). A rómaiakhoz írott levélben Pál apostol pedig egyenesen arról ír, hogy „nincsen igaz ember egy sem” (Rm 3,10). Mi hajlunk arra, hogy mindig másokhoz hasonlítsuk magunkat, s azt méregesztük, hogy mi mennyivel vagyunk jobbak másoknál. Komolyabban kellene vennünk az úrvacsorai előkészületben mondott gyónó imádságot, amelyben azt mondjuk, hogy vétkeztünk gondolatban, szóban és cselekedetben. Isten előtt csak így tarthatjuk magunkat számon mint vétkezőket.

Az Úr azonban útba igazítja a vétkezőket. A helyes utat kell megtalálnunk, ha célba, az örök élet céljához akarunk megérkezni. Ennek az útnak a megtalálásáért fohászkodik Dávid, a 25. zsoltár szerzője, amikor ezt mondja: „Utaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem!” (Zsolt 25,4) Majd az Úr által megmutatott útra találva boldogan énekl: „Jó és igaz az Úr: útba igazítja a vétkezőket.” (8. v.) Ez az út pedig nem más, mint a vétkező felismerése, megbánása és a bűnbocsánat hálás szívvel való elfogadása. Ezt az utat kell nekünk is megtalálni. Erre segítsen ma mindnyájunkat az Úr!

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 4. VASÁRNAP HETE

„Jó az Úr mindenkinek, és irgalmas minden teremtményéhez.” (Zsolt 145,9)

A régiek az irgalmasság vasárnapjának nevezték ezt a vasárnapot, mert az ógyházi evangéliumi igében ezt áll: „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36–42). Lukács evangélista örizte meg számunkra az irgalmas samaritánus példázatát (Lk 10,25–37) is. Ebben a példázatban Jézus az irgalmasságra tanította tanítványait. Nem véletlen azonban, hogy az írásmagyarázó jó része az irgalmasságot gyakorló emberben a magát értünk áldozó Megváltót látja, mert ő az, aki *irgalmas* minden teremtményéhez. Megváltónk önfeláldozó szeretete adhat nekünk is erőt az irgalmasság gyakorlására.

A kijelölt igében különös hangsúlyt kap az, hogy az Úr *mindenkinek* irgalmas. „Úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” – mondja János evangélista (3,16). Az Úr irgalmasságának ez az egész világot átfogó egyetemessége a legnagyobb evangélium számunkra. „Bármily sok is a mi bűnünk, még több az Úr kegyelme, kész ő mindig, hogy a bűnöst karjával fölemelje.” – énekeljük Luther Márton szép énekében (EÉ 402,5). Ez pedig mindenre nézve igaz és érvényes.

Különös, Istenhez való viszonyunkra mutat rá igénk. Isten *teremtényei* vagyunk. Az Úr keze alkotott minket. A teremtéstörténetben, a Biblia első lapjain azt olvassunk, hogy Isten úgy alkotott meg minket, hogy elmondhatta rólunk; „minden, amit alkotott, igen jó” (1Móz 1,31). Ezt a tökéletesnek teremtett embert, aki a bűne miatt „rosszul sikerült” edénnyé vált (Jer 18,4), akarja Isten újraformálni, újjáteremteni, mint a fazekas az agyagból formált edényt. Az Istennek van hatalma arra, hogy „másik edényt” készítsen belőlünk, formáljon földi életünk során is, és végül az ő országában egészen újjá teremtsen minket.

Száz éves a győri Evangélikus Diakonissza Anyaház

Blázy Erzsébet (Győr)

Fejezetek a Diakonissza Anyaház múltjából II.

A Mórocz Katalin által vezetett szeretetház – a jótévkök támogatása és a helyes gazdálkodás mellett – egyre gazdagodott. A szomszédos Börcs községben is létrejött egy kisebb szeretetotthon. A Győrtől 14 kilométer távolságra fekvő Börcsön a két világháború között az evangélikus iskolát az elnéptelenedés veszélye fenyegette. Ezért Pálmai Lajos győri lelkész és esperes javaslatára evangélikus árvaházat alakított ki a gyülekezet. „Hogy Börcsön árvaházat létesítsenek, az az áldott emlékü első igazgatónak, Pálmai Lajosnak volt az

álma. Iránta való tiszteletből nevezték el róla a házat. Ezt a telket egykor Molnárné Káldy Mária vette. Amit nyugdíjából gyűjtött és az ezer négyyszögletes telket a Diakonissza Anyaháznak ajándékozta. 1937-ben határozta el a gyülekezeti közgyűlés, hogy itt árvaházat, menhelyet létesít. Túróczy Zoltán igazgatólelkész kérte a presbitériumot erre a döntésre. Ebben az évben már konkrét tervekről értesítette a főnöknő körlevélben a nővéreket: Az árvaházban lesz két nagy hálóterem, egy nappali, amely egyszersmind ebédlő, iroda, konyha, éléstár, ruhatár, mosdó. Az épület emeletes lesz. Az otthont 30 gyermekre tervezték. 1938 pünkösd hétfőjén volt az avatási ünnepély

Ezen intézménynek – a szervezetség következtében – a győri intézet konyhájának ellátása lett a feladata. Mezőgazdasági terményekkel, zöldségekkel, gyümölcsökkel látták el az anyaház konyháját.

Huber Etelka és Mórocz Katalin nővérek igen nagy lelkiismerettel, hozzázártással és szeretettel vezették a rájuk bízott intézeteket. Nevelő munkájuk során minden héten egy kis kerekés kézikocsival ment négy árva, valamint egy nővér Börcsre a következő heti élelem beszerzéséért.

A rájuk bízott árvákat „családjaik” az életre, a tisztaságra, a munkaszeretetre és a becsületre nevelték, s mindemellett igen odafigyeltek, hogy közben az általános iskolai tanulmányaikat is elvégezzék. Ha nehézkesen mentek a tanulmányok, a felügyeletet ellátó tanulószobás nővérek nagy tudással, odaadással nyújtottak segítséget. A tanulószobák vegyesek voltak. Az internátus lakói és az árvák részére csoportos kirándulásokat, hajóutakat, délutáni sétákat iktattak a szabadidőbe.

Minden családban szükség van az apai szigorra és az anyai szeretetre egyaránt. Az árvák mindezeket megkapták. Drága Kató nővér szigorral tartott rendet és fegyelmet. Mint egyéni családokban, úgy nekik is volt hinta, uszoda és egyéb szórakozási

lehetőségük. Huber Etelka legfőbb vezető oly csodálatos módon irányította a rábízott diakonisszák szakmai életét, hogy a későbbiek során senkivel nem vallottak szégyent a kialakult változások során. Az 1951. évi feloszlás után az intézetnek szinte minden nővére kórházakban helyezkedett el. Mind kiváló nővéreként szeretettel szolgáltak az Isten által adományozott talentumukkal a kórházi ágyakon fekvő betegek között. Zsuzska nővér, a konyha főnöke mindig vigyázott arra, hogy az étkezés mindhárom asztalnál egységes legyen az ebédlőben. Ünnepek alkalmával mindenki egyenlő csomagot kapott, a nővérek, az internátus lakói és az árvák egyaránt...

(Folytatjuk)

Göllner Pál (gyülekezeti tag, Budapest-Zugló)

Életek és énekek

„Hadd menjek, Istenem...” (EÉ 521)

Az ének szerzője, Sarah F. Adams 1805 telén született Angliában. Apja unitárius vallású volt, egy újság kiadója. A tehetséges Sarah színésznő szeretett volna lenni. 1834-ben férjhez ment William B. Adams mérnökhöz. Londonban éltek, hogy a színházak közelében lehessenek. Törékeny egészsége miatt azonban színészi reményei szertefoszlottak. Ekkor az irodalom felé fordult. Nagyon gyorsan írt, mintha valami kényszer hajtaná. Művei között énekek is voltak, amelyekhez nővére, Eliza írta a dallamot.

1841-ben meglátogatta őt London egyik unitárius gyülekezetének lelkésze, aki énekeskönyv összeállításán dolgozott. Olyan énekeket is bele akart venni a gyűjteménybe, amelyeket Sarah és Eliza írtak.

Azt is megemlítette a lelkész, hogy nem talál olyan éneket, amelyik illene a következő vasárnapi prédikációjához. Jákób bétheli álma (1Móz 28,10–22) volt a soron következő alapige. Sarah felajánlotta, hogy ír erről egy éneket, így a hét hátralevő részében alaposan tanulmányozta az igerészt, és elképzelte, ahogyan Jákób – feje alatt „kövánkossal” – éjig erő létráról álmodik. Ígéretéhez híven megírta az éneket, amelyet következő vasárnap az unitárius gyülekezet már énekelhetett „Hadd menjek, Istenem” (angolul: Nearer, My God to Thee) címen. A bolyongó Jákób hazatalált, lerokadt az Úr lábainál: az Úr lett az ő Istene (21. igevers). A mi bolyongó, nyugtalan életünk is nyugalmat és békességet találhat Istenben, csakis nála, Krisztus keresztdoadozata árán.

Eliza 1846-ban, Sarah pedig 1848-ban halt meg, mindketten fiatalon, betegségek következtében.

Az éneket azonban, sajnos, egy tragikus esemény tette igazán ismertté. A Titanic óceánjáró luxus gőzhajó – az emberi nagyság és magabiztosság jelképe – 1912. április 14-én éjjel jéghegynek ütközött az Atlanti-óceánon, Új-Fundlandtól délre. Néhány óra alatt el is süllyedt. 1517 ember a jeges vízben lelte sírját, és csupán 705-en éltek túl a katasztrófát.

A pazarul kivilágított Titanicon a tragédia előtt még vidám hangulat uralkodott. Szólt a zene, szórakoztak az utasok – sose halunk meg! A borzalmas pillanatban örült pánik tört ki. Nem volt elegendő mentőcsónak sem, de a meglevők is részben üres ülésekkel távolodtak a süllyedő büszkeségtől. Egy idő múltán már kevés remény maradt a menekülésre. A hajó zenészei közül néhányan szórakoztató zenét kezdtek játszani, hogy csökkentsék a rémületet. Ironikus helyzet! Aztán egyszer csak váltottak. Felhangzott a fenti ének dallama: „Hadd menjek, Istenem, Mindig feléd...”.

Vajon hány fáradt lélek talált a hajóról haza az Úrhoz, ahogyan az 5. versszakban áll? Nem tudjuk. Minden tragédia, haláleset legyen kegyelmes intés számunkra, mert bármikor lezárulhat a mi földi életünk is! Jézus Krisztus erre figyelmeztet engem is, a kedves Olvasót is igéjében: „Ezért legyetek ti is készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyikben nem is gondoljátok!” (Mt 24,44)

Honnan lehetett megtudni az ének megrázó elhangzásának történetét? Évekkel később mondta el egy megmenekült matróz, hogy John Harper, a london-walforti baptista gyülekezet lelkésze javasolta az éneket a zenészeknek. Vele együtt többen is összegyűltek, letérdeltek és közösen imádkoztak, amíg a hajó el nem merült.

„Ó, Uram, hadd megyek Én is feléd!” (3. vers). Mindig feléd...

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük májusi rejtvényünkre beküldött megfejtéseiteket. A keresztrejtvényben elrejtett szó a PÜNKÖSD volt.

A félévi pontszámgyűjtés a következőképpen zárult:

Balás Dóra Katalin, Budapest (60)
 Beledi hittanosok (60)
 Nagy Bálint, Hegyeshalom (60)
 Nagy Réka, Hegyeshalom (60)
 Tapolcai Márton, Sopronnémeti (60)
 Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (60)
 Tóth Anikó, Lébény (60)
 Asbóth Dorina, Rábcaapáti (50)
 Asbóth Lídia, Sopron (50)
 Nemesszalóki 5. oszt. hittanosok (50)
 Kovács Anna, Csikvárd (40)
 Nagy Patrik, Mihályi (40)
 Bálló Bence, Ikrény (10)

Jutalmaitokat igyekszünk minél hamarabb eljuttatni nektek.

Bizonyára ismeritek és szívesen olvassátok Móra Ferenc szívhez szóló történeteit. A *Szeptemberi emlék* című novellájában gyermekkoráról mesél az író. Szüleinek nem volt pénze, hogy iskolába járassák, de mivel hatalmas tudásszomj volt benne, beszökött az épületbe, és a tanterem nyitott ajtaja mögé bújva hallgatta a tanórákat. „Egy alkalommal épp latin óra volt, s a tanár úr így szólt a diákokhoz:

– A latin azt mondja: Unus es Deus. Ki tudja, hogy lehetne ezt magyarul mondani?

Mély csönd.

– No, senki se meri megpróbálni? Nagy Mátyás?

Nagy Mátyás jeles diák volt, valami uradalmi inspektornak a fia, vetélytársam a másodikban. Meg is szólalt a provokálásra:

– Egy vagy Isten.

– No, nem egészen. Micsoda szórend ez?

Nagy Mátyás észbekapott.

– Vagyis hogy: egy Isten vagy...

Megint a tanár úr hangját hallottam:

– Nem, nem. Nem érzitek, hogy a latinban valahogy több van?

Rémülten dobogott a szívem, de nem bírtam magammal. Be kellett kiáltanom:

– Egyedül te vagy az Isten!

Abban a percben már koccant is a homlokom a téglán, mert beleszédültem az izgalomba. Mit tettem, mi lesz ebből? Az lett, hogy a latin tanár úr ölben vitt be az iskolába, és többet aztán sose kértek tandíjat Móra Márton földbirtokostól. Unus es Deus. Egyedül te vagy az Isten. Ha egy kicsit messze vagy is, ha sokszor nem érsz is rá a földre nézni...”

„Halld, Izrael, az Úr, a mi Istenünk az egyedüli Isten!” (Mózes 5. könyve 6, 4–5) Így hangzik a zsidó nép ősi hitvallása, és a mi hitünk alapja is ez: nincs más Isten, mint az egyetlen, akit teljes szívünkkel és teljes lelkünkkel szeretünk. A kérdés az: milyennek ismerjük a Mindenhatót? A zsidóság úgy tekint az Úrra, mint a világ Teremtőjére, a törvény és a szövetség Istenére. Mi, keresztények a szerető Atyát, a megváltást adó Jézus Krisztust, és a köztünk élő, vigasztaló Szentlelket látjuk benne. Minderre pedig maga Jézus tanított bennünket. Bár sehol nem szólt a Szentháromságról, de beszélt az Atyáról, önmagáról mint Isten Fiáról és a Szentlelekről, aki köztünk és bennünk munkálkodik. Három személy és mégis egy – hitünknek és Istenünknek csodája ez, amelyet Szentháromság ünnepe dicsőít.

Uram! Köszönjük, hogy kegyelmes és szerető Atyánk vagy! Hála adunk neked szent Fiadért, vére által megváltott életünkért! Kérünk, Szentlelked hirdesse ma is a világban Jézus szabadságát! Ámen.

Mostani rejtvényünk is ehhez kapcsolódik.

1. feladat: Keressétek meg a bibliai hármások hiányzó harmadik tagját, és írjátok be a táblázatba! A megvastagított oszlopban egyik hitvallásunk nevét kapjátok, amellyel a Szentháromságba vetett hitünket valljuk meg.

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									

1. Főangyalok: Rafael, Gábel, _____
2. Isteni személyek: Atya, Szentlélek, _____
3. Királyok: Menyhért, Boldizsár, _____
4. Betániai testvérek: Márta, Mária, _____
5. Jézussal kapcsolatos városok: Názáret, Jeruzsálem, _____
6. A zsidó ósatyák: Izsák, Ábrahám, _____
7. Noé fiai: Szem, Hám, _____
8. A királyok ajándékai: mirha, tömjén, _____

2. feladat: Mi ennek a hitvallásnak a másik neve? Nézzetek utána, miért nevezik így!

3. feladat: Hol hangzik el az istentiszteleten ez a hitvallás?

Megfejtésként a szavakat, illetve a kérdésekre adott válaszokat küldjétek be!

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékeőbb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2010. június 25.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége

9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Nyereményszelvény 2010. június

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

A megfejtést külön lapra írjátok le!

Isó Dorottya (ev. lelkész, Veszprém)

A Jó pásztor hangját követve

Egy zsúfolt bevásárlóközpontban csak egy pillanat műve volt, hogy egy kisgyermek elszakadt a szüleitől. Sírásra görbült a szája: Mi lesz most övele?

Idegen nénik és bácsik beszéltek hozzá kedvesen, ám hiába. Az ő hangjukat nem ismerte, ezért azok nem tudtak segíteni elkeseredettségén. De a sok idegen hang között egyszer csak egy ismerős hang csendült fel. A szülői hang. A sírás könnyei azonnal felszáradtak. A gyermek boldogan ölelte át édesapja nyakát.

Ehhez hasonló helyzetek naponta történhetnek velünk. A világ különböző hangjai, a vallások és a babonák, az áltudományok és a számtalan, életmódot hirdető ideológiák hangjai csak úgy záporoznak körülöttünk. S mi elveszünk, ha az idegen hangok bármelyikére figyelünk. Csak amikor az ismerős hang szólal meg, akkor kerülünk biztonságba, és ragyoghat arcunkon az öröm.

Ez az ismerős hang Jézus Krisztus hangja. Összetéveszthetetlen minden más hanggal. Mert ő a miénk, s mi az övéi vagyunk!

Ez a kapcsolat vele majdnem olyan régi, mint a szüleinkkel való kapcsolat. A keresztség ünnepi percéig nyúlik vissza, amikor a ránk hulló vízcseppek és Isten igéje által istengyermekeké lettünk. Az ő hangja hangzik minden alkalommal, amikor istentiszteletre gyűlünk össze. Az ő hangja erősít meg a megerősítés, vagyis a konfirmáció napján. Az ő hangjával indulhatunk el a házasság rögös útjain. Az ő hangjával lehetünk és vagyunk egyháza közösségének tagjai. Az ő hangja vigasztal, ha elkeseredünk, az ő hangja noszogat, ha lankadunk, az ő hangja dorgál meg, ha eltévelyedünk, az ő hangja hallatszik, amikor a gyász sötét felhői borítják el életünk egét, és az ő hangja öleli át minden örömlőket is.

Szavával, hangjával vezet bennünket, mutatja az utat, amin helyes jár-

nunk, amely jó irányba visz bennünket. Az ő szava tesz minket közösséggé. Nélküle csak gazdátlan, szedett-vedett, befolyásolható és félrevezethető embersereg lennénk.

Jézus azt mondja János evangéliumában: Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. (Jn 10,27)

Ebben a sok hangú és hangos világban az igehirdetésben felénk hangzó krisztusi hang talán túlságosan halk. De soha ne feledjük: semmiképpen sem gyenge! Hiszen annak a Jézusnak a hangja, aki legyőzte a bűnt, legyőzte a halált, és húsvét hajnalán feltámadt, hogy örökké éljen, és éltesse övét. Legyen áldás és dicséret a mi pásztorunké, hogy szól, hogy hív, hogy vezet, s mi nyomában járhatunk. Ámen.

*(Elhangzott az MRI Kossuth Rádió
Az evangélikus egyház felőrája
c. műsorában 2010. május 10-én.)*

vangelikus.hu

Feladó: DUNÁNTÚLI HIRANGSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY